

PROFESIONALIZAREA PRIN INTERMEDIUL MASTERATULUI ÎN ECONOMIE SOCIALĂ – DIMENSIUNE A PARTENERIATULUI ÎNTRE COMUNITĂȚI, MEDIUL DE AFACERI ȘI CEL EDUCAȚIONAL UNIVERSITAR

Cosmin Goian^[1],
Marius Vasiliuță Ștefănescu ^[2]

Rezumat

Economia socială este un model alternativ de afaceri, care nu se centrează strict pe maximizarea profitului, ci are și o componentă socială, de integrare pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, de la femei (în rândul cărora ocuparea este sub cea înregistrată la bărbați) până la populația săracă și persoanele cu dizabilități. În acest context, masteratul în economie socială din Timișoara își propune identificarea partenerilor la nivel regional, cu inițiativă în antreprenoriatul social și economia socială, vizând consolidarea acestui parteneriat prin crearea rețelelor atât în mediul educațional, cât și în cel de afaceri prin **educarea și calificarea resursei umane**. Ne referim la cercetători/mediul universitar, cât și la firmele, asociațiile, fundațiile și cooperativele care activează deja în domeniu și desfășoară activități/urmăresc obiective specifice economiei sociale, fără sprijinul unui mediu legislativ coerent, specific acesteia. Identificăm astfel necesitatea de a aduce împreună, în mediul universitar, persoane și organizații preocupate de identificarea soluțiilor la problemele sociale și economice ale României.

Cuvinte cheie: *masteratul în economie socială, parteneriat comunități-universități, antreprenoriat social, grupuri defavorizate, incluziune socială*

---

^[1] Conferențiar universitar, Facultatea de Sociologie și Psihologie, Universitatea de Vest din Timișoara, România, Adresa: Bd. Pârvan nr. 4, Timișoara, România, tel.: (+4)0744.810.318, e-mail: cosmin.goian@yahoo.com.

^[2] Lector universitar, Facultatea de Sociologie și Psihologie, Universitatea de Vest din Timișoara, România, Adresa: Bd. Pârvan nr. 4, Timișoara, România, tel. (+4)0723.005.424, e-mail: mvasiluta@gmail.com.

Mai multe caracteristici *ale economiei sociale* o transformă într-un domeniu provocator pentru construirea unui *parteneriat între comunități, mediul de afaceri și cel educațional, cu deosebire cel universitar, mai ales prin componenta de cercetare dar și prin predare, prin specializările la nivel de masterat*. Cercetarea are un rol important în elaborarea și difuziunea acestor principii. În mod evident universitățile își asumă un rol activ prin cercetători, profesori și colaboratori ca actori implicați și angajați în dezvoltarea comunităților. Obiectivele acestei implicări vizează deopotrivă să servească și să construiască suportul public prin conectarea cercetării, predării și altor servicii educaționale pentru a veni în ajutorul comunităților, contribuind la construirea capacităților, la rezolvarea problemelor întâmpinate în dezvoltarea economică și socială (Toof, 2006).

Economia socială este extrem de diversă, în timp ce unele părți ale economiei sociale sunt profesionalizate și au structuri organizatorice formale care interacționează bine cu universitatea, alte domenii importante ale economiei sociale sunt emergente, informale și extrem de localizate. Parteneriatele nu au un caracter transformativ, în sensul că nu urmăresc transformarea structurilor instituționale, normele și regulile interne ale universităților, practicile din sistemele societale sau comunități. Universităților le lipsește o mai mare coerență a structurilor, care îngreunează posibilitatea de alegere și identificare a partenerului universitar de către comunități și liderii acestora, având drept consecință o mai mare inițiativă din partea universităților în demararea acțiunilor de creare a parteneriatelor (Brisbin & Hunter, 2003).

În același timp, în contextul proiectului de lege al economiei sociale, structurile și organizațiile de economie socială existente, cât și cele în devenire, care aspiră la statutul de întreprinderi sociale, ar trebui să se confrunte cu întrebări privind construirea și susținerea parteneriatelor dintre organizații, comunități și universitate. Există o mare diversitate în contextele regionale și, prin urmare, variația în abordările adoptate pentru construirea de parteneriate și implicarea rețelelor mai sus amintite oferă o oportunitate pentru a contura perspective originale asupra procesului de creare a spațiului comun de interacțiune între practicanți și universitate.

În acest context, Masteratul de Economie Socială de la Timișoara este parte a efortului de construire a unui sistem național de sprijin și stimulare a economiei sociale, alături de partenerii din Oradea, București și Cluj.

Obiectivul specializării în economie socială la nivel universitar în Timișoara îl constituie identificarea partenerilor la nivel regional, cu inițiativă în antreprenoriatul social și consolidarea acestui parteneriat prin crearea rețelelor atât în mediul educațional, cât și în cel de afaceri. Mă refer atât la masteranzi, cât și la firmele, asociațiile, fundațiile și cooperativele care activează deja în domeniu și desfășoară activități, urmăresc obiective specifice economiei sociale, fără sprijinul unui mediu legislativ coerent, specific acesteia. Astfel, ne propunem să aducem împreună persoane și organizații preocupate de identificarea soluțiilor la problemele sociale și economice ale României de astăzi.

Dorim, de asemenea, să pregătim viitori specialiști pentru acest domeniu, fie în domeniul cercetării, ceea ce presupune creșterea calității procesului de învățământ și de predare dar mai ales prin aducerea economiei sociale în atenția decidenților la nivel local (primari, consilieri) și regional (consilii județene, agenții de dezvoltare, s.a.) în vederea influențării politicilor de dezvoltare economică și socială. Nu în ultimul rând, practicienii din instituții relaționate cu economia socială și, mai ales, oamenii și comunitățile dezavantajate din Regiunea de Vest, care vor transpune în practică inițiativele de antreprenoriat ce servesc ca model, aceștia sunt publicul nostru țintă și viitori parteneri.

Masteratul are o orientare practică, planurile de învățământ urmând această direcție ce se reflectă în proiectele masteranzilor și preocupările noastre pentru practica de specialitate (cum este, de exemplu, activitatea desfășurată de masteranzi și coordonatori în regiunea Veneto din Italia) și identificarea modelelor de bună practică în economia socială. Subliniez importanța practicii, prin observarea modelelor de cooperative sociale, a legislației funcționale, a cadrului economic în care își desfășoară concret activitatea, precum și a întregii game de produse și servicii variate pe care am avut posibilitatea să le analizăm. Am remarcat, cu precădere, rolul și importanța parteneriatului și integrării actorilor individuali în rețeaua de cooperative sociale ca premiza majoră de funcționare a întreprinderilor în domeniul economiei sociale,

indiferent de domeniu, altfel spus depășirea concurenței prin identificarea parteneriatelor strategice.

În prezent, Universitatea de Vest din Timișoara, prin Facultatea de Sociologie și Psihologie, Departamentul de Sociologie, organizează programul de Masterat în Economie Socială, directorul de program fiind Doamna Prof.univ.dr. Anca MUNTEANU. Programul se desfășoară pe o perioadă de doi ani universitari, susținând un număr de 50 de locuri. Masteranzii sunt selectați din rândul absolvenților cu studii superioare, care doresc să se specializeze în domeniul economiei sociale sau/și intenționează să dezvolte cooperative sociale, asociații, organizații, fundații, activități cu profil de economie socială în vederea creării de locuri de muncă pentru grupuri cu risc de excluziune de pe piața muncii. Este încurajată participarea funcționarilor publici, a altor categorii de angajați din instituțiile publice, cât și a candidaților care profesează în sectorul privat sau ONG, în vederea pregătirii și perfecționării profesionale.

Masteranzii sunt sprijiniți în activitatea practică și de cercetare la nivel avansat prin formarea de echipe multidisciplinare care sunt implicate în elaborarea și analiza programelor/proiectelor din domeniul economiei sociale, inclusiv în procesul desfășurării practicii de specialitate în țară și străinătate la universitățile partenere. De asemenea, parteneriatele pot oferi oportunități pentru studenți în familiarizarea cu problemele de incluziune socială, legate de sărăcie, ocupare și antreprenoriat în economia socială, atât în mediul urban, cât și în cel rural. Se dezvoltă, în același timp, leadership-ul, aptitudinile de comunicare, rezolvare de probleme și de cercetare de teren (Reinke & Walker, 2005, p. 7).

Obiectivul programului de master este de a forma specialiști calificați în antreprenoriatul social și crearea de noi locuri de muncă, în special pentru persoanele marginalizate economic și social, respectiv de a încuraja inițiativele absolvenților privind dezvoltarea a noi forme de întreprinderi de economie socială ca soluții la integrarea pe piața muncii a persoanelor vulnerabile.

Ideea acestui masterat a apărut ca urmare a parteneriatului dintre Universitatea de Vest din Timișoara cu Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir București și Universi-

tatea de Stat din Oradea, în cadrul proiectului „Economia socială – Model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate”, cofinanțat prin Fondul Social European (Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane) și implementat de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, prin Compartimentul de Incluziune Socială, în parteneriat cu European Network for Social Integration Enterprises, Bernard Brunhes International, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Integra România - Oradea, Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Sector 1 București, Direcția de Asistență Socială Comunitară Timișoara și Primăria Piatra Neamț, în perioada noiembrie 2008 – octombrie 2011. Menționăm că, în primul an, Universitatea de Vest din Timișoara a avut un număr de 72 de masteranzi înscriși.

Sectorul economiei sociale în general și cel al întreprinderilor sociale în particular s-a dezvoltat semnificativ în ultimii 20 de ani în Europa. Economia socială și-a afirmat capacitatea de a contribui la rezolvarea problemelor economice și sociale. Dezvoltările din domeniul economic și social au făcut loc unei alte forme de economie, situată între sectorul privat și public. Formele economiei sociale joacă un rol important, furnizând o ofertă de activități și servicii a căror cerere nu este acoperită adecvat de entități private sau publice. A devenit astfel un furnizor major de locuri de muncă în Europa, crearea locurilor de muncă este o consecință a obiectivelor specifice a întreprinderilor sociale, și anume prin promovarea integrării prin muncă și furnizarea de servicii personale, cu intensitate mare de alocare a resurselor umane.

„Organizațiile Economiei Sociale sunt actori economici și sociali activi în toate sectoarele care se caracterizează în principal prin scopurile și prin forma lor specifică de antreprenoriat. Economia socială include organizații cum sunt cooperativele, organizațiile de într-ajutorare, asociațiile și fundațiile. Aceste întreprinderi sunt deosebit de active în anumite domenii cum ar fi protecția socială, serviciile sociale, sănătatea, băncile, asigurările, producția agricolă, serviciile de proximitate, educație și formare, cultură, sport și activități recreative”. - (Definiția CEP a CMAF Conferința Europeană Permanentă a Cooperativelor, Mutualitatilor, Asociațiilor și Fundațiilor).

Acțiunile de economie socială sunt caracterizate de obiective sociale și mai puțin de obținerea profitului. Proiectele de economie socială satisfac nevoile comunității (școală, formarea). Toate acțiunile sunt constituite pe bază de voluntariat și implica gestionare și control democratic.

Masteratul de profil din Timișoara își propune articularea coerentă a competențelor și abilităților profesionale necesare specialiștilor în economie socială, care să poată contribui activ la dezvoltarea specializării și creșterea nivelului de ocupare pentru persoanele defavorizate, ca instrument de incluziune socială și combatere a sărăciei. Suntem preocupați de constanta dezvoltare a acestui program, astfel încât să ne situăm întotdeauna în primele locuri în rândul instituțiilor de învățământ superior care oferă programe similare în România. Acest program de studii, urmărește să se poziționeze între cele mai bine cotate programe de către antreprenorii sociali și între cele mai solicitate de către candidați, alături de programele deja existente (Sociologie și Resurse Umane) susținând un cadru de formare științifică și profesională de cel mai înalt nivel, fiind orientat de noile tendințe în domeniul organizării și reglementării activităților specifice economiei sociale în România.

Necesitatea unui masterat de economie socială în cadrul domeniului „Sociologie” în cadrul Facultății de Sociologie și Psihologie din Universitatea de Vest din Timișoara a decurs și din nevoia de a răspunde tendințelor din spațiul academic național și internațional de a oferi programe de studiu în economie socială la nivel de masterat pentru a veni în întâmpinarea cererii de pe piața muncii.

Multe din competențele folosite în practicile curente ale economiei sociale necesită competențe formate deja în programul principal de pregătire de licență la Sociologie: formularea politicilor de ocupare a forței de muncă și de șomaj, cunoașterea teoriilor organizațiilor, formularea de chestionare de evaluare, lucrul cu baze de date, elaborarea ghidurilor de interviu și interviuare, analiza comportamentelor non-verbale, comunicarea în organizații, lucrul cu indicatori, etc.

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, prin cadrele didactice partenere în programul masteral, vine în completarea necesarului de competențe în domeniu cu cele din sfera financiar-contabilă,

management și marketing. Începând cu anul universitar 2012-2013, Facultatea de Sociologie și Psihologie, prin departamentul de Sociologie, a creat și acreditat direcția de studii la nivel licență-resurse umane, urmărind formarea de competențe în sfera managementului organizațional și a resurselor umane, asigurând astfel furnizarea de competențe suplimentare specifice domeniului de masterat în economie socială.

Între competențele formate în cadrul masteratului de resurse umane se regăsesc următoarele:

- ✓ Antreprenor în domeniul economiei sociale.
- ✓ Specialist în managementul resurselor umane din întreprinderi și cooperative sociale.
- ✓ Specialist în medierea și negocierea relațiilor de muncă din întreprinderi și cooperative sociale.
- ✓ Expert consultant în dezvoltare organizațională la nivelul întreprinderilor și cooperativelor sociale.
- ✓ Specialist în procese de grup și incluziune socială.
- ✓ Expert în cunoașterea, măsurarea și activarea grupurilor de muncă care includ persoane defavorizate.
- ✓ Consultant în motivație, satisfacție și performanță la nivelul întreprinderilor și cooperativelor sociale.
- ✓ Specialist în metode și tehnici de incluziune socială.

Masteratul de Economie Socială este ofertat în cadrul departamentului de Sociologie din cadrul Facultății de Sociologie și Psihologie a Universității de Vest din Timișoara. Datorită necesității dobândirii cunoștințelor fundamentale în domeniul științelor socio-umane, primele 2 semestre includ cursuri din aria tematică a sociologiei, economiei, asistenței sociale și psihologiei. Prin aria sa de interes, domeniul Sociologie oferă o perspectivă holistă, sistemică, integrată asupra realităților organizaționale la toate nivelurile: la nivel macro al populațiilor dezavantajate și incluziunii sociale, al proceselor de adaptare la mediul extern, al culturilor organizaționale, dar și la nivel mezo și micro al dinamicii grupurilor și echipelor de muncă, precum și ale comportamentelor economice ale indivizilor în cadrul întreprinderilor și cooperativelor sociale.

În anul II (respectiv semestrele 3-4), cursurile se diferențiază față de trunchiul comun al științelor sociale, prin prezența unor cursuri care permit dobândirea unor cunoștințe esențiale pentru gestionarea antreprenoriatului social: Antreprenoriat social, Management strategic, Dreptul muncii, cadrul juridic al organizațiilor și întreprinderilor de economie socială, Managementul schimbării și al riscurilor, Noțiuni introductive de legislația muncii, Politici ocupaționale în U.E., Evaluarea politicilor și programelor sociale. Alături de disciplinele obligatorii studenții au posibilitatea să opteze pentru un număr de materii care vor completa profilul curricular specific cu competențe complementare, componenta aplicativă fiind accentuată prin intermediul unor stagii de practică, în țară și străinătate. (internship-uri etc.) derulate în parteneriat cu ONG-uri, companii private, instituții publice, întreprinderi și cooperative sociale.

Datorită necesității dobândirii cunoștințelor fundamentale în domeniul științelor socio-umane, primele 2 semestre cuprind arii tematice din domeniul sociologiei, asistenței sociale, psihologiei și economiei, în ceea ce privește cursurile predate. În semestrele 3-4, cursurile se diferențiază față de trunchiul comun al științelor sociale, prin cursuri care permit dobândirea unor cunoștințe esențiale specifice pentru gestionarea antreprenoriatului la nivelul întreprinderilor și cooperativelor sociale. Fiecare semestru însumează 30 de credite transferabile. Totalul specializării conține astfel 120 de credite transferabile.

În România, ES a început să fie reprezentată începând cu secolul al XVIII-lea, reunind un sector cooperatist dezvoltat, numeroase organizații nonprofit, CAR-uri și UPA a căror activitate contribuie la coeziunea socială, oferind exemple de inovație socială. ES cuprinde forme de organizare variate ca structură, nivel de dezvoltare sau domeniu de activitate, de la sectoare importante de activitate (producție, distribuție sau servicii), până la microstructuri organizate cel mai frecvent ca întreprinderi cu scop lucrativ, dar orientate către incluziunea socială a persoanelor sau grupurilor defavorizate. Domeniul economiei sociale este în momentul de față în România în plină expansiune, numărul cooperativelor și întreprinderilor sociale crescând permanent, încă de la începutul anilor 1990.

În contextul actualei crize economice, înțelegerea și valorificarea potențialului economiei sociale (ES) sunt esențiale. O oportunitate pentru absolvenții acestei specializări este aceea a pregătirii în vederea inițiativei antreprenoriale în domeniul economiei sociale. Absolvenții pot demara mici afaceri în domeniul economiei sociale sau ocupa poziții de specialiști în resurse umane, consilier îndrumare și orientare profesională, consilier orientare privind cariera, formator, specialiști cu ocupații intelectuale și științifice; consilier statistician în cadrul structurilor de economie socială; Acești absolvenți reprezintă, prin viziunea lor simultan teoretică și practică, o investiție valoroasă pentru programele academice de doctorat și cercetare academică.

Ocupații și debușee profesionale: Antreprenor în economia socială 112032; conducător de asociații, filiale și organizații obștești 114201, șef birou organizație obștească, umanitara 123901, conducător de întreprindere mică, patron (girant) învățământ, sănătate, sport, turism, informatică 131901

Economia socială dobândește o largă recunoaștere datorită potențialului economic și social atât din perspectiva economiilor naționale, cât și a direcțiilor de incluziune a grupurilor defavorizate. Dezvoltarea ES include: politici de sprijinire a inițiativelor inovatoare locale ca promotori ai incluziunii sociale, promovarea întreprinderilor sociale, dezvoltarea cadrului favorabil, în special a instituțiilor financiare și de sprijinire a demarării inițiativelor de afaceri, sprijinirea producerii de bunuri și servicii de către formele de ES și asigurarea pregătirii antreprenorilor.

Concluzie

După cum precizam mai sus, angajamentul asupra unor principii, respectiv obiective comune și parteneriatul nu sunt unul și același lucru și retorica în sine nu poate asigura un parteneriat autentic între mediul academic și actorii economiei sociale (Stoecker, 2009). O confuzie în acest sens poate genera orizonturi de așteptare diferite și frustrare.

Parteneriatele pot oferi rezultate utile și eficiente, însăși procesul de parteneriat devenind valoros în societatea noastră. Parteneriatele sunt destinate să rezolve probleme ale comunităților, să sporească capacitatea acestora în acest sens, să producă idei inovative, competențe de gestiune, noi tehnologii, descoperind noi arii de cercetare. Urmărirea scopurilor comune, prin asigurarea colectivă a resurselor și expertizei presupune implicarea acelor cu aptitudini specifice și expertiză în domeniul de cercetare în care își pot aduce un aport semnificativ (Buzărnescu, 2007).

Parteneriatul pentru educație, la nivel de cercetare și formare a resursei umane dintre mediul universitar și actorii economiei sociale pune în evidență necesitatea unui obiectiv comun la nivel de metode, resurse, proiect și diseminare a rezultatelor. Pentru ca parteneriatele să fie funcționale, este nevoie de o mai mare conștientizare de către universitate a nevoilor comunității și să dezvolte un limbaj comun al respectului reciproc al nevoilor partenerilor (Temple, Story & Delaforce, 2005, p. 4). Schimbul de experiență între cercetători și practicieni se poate reflecta în diseminarea încrucișată a rezultatelor, publicând în revistele de specialitate rezultatele practicienilor, aceștia din urmă făcând cunoscute și ținând cont în activitatea lor de rezultatele cercetărilor în domeniu, inclusiv în cadrul unor evenimente de tipul conferințelor și workshopurilor. În special această din urmă etapă, a diseminării rezultatelor, are o deosebită importanță prin publicitatea rezultatelor cercetărilor și a modelelor de bună practică (în măsura în care această titulatură nu a fost suprasolicitată), a experiențelor pozitive și mai ales a promovării Economiei Sociale ca sector și concept.

În încheiere, vă supunem atenției câteva opinii asupra masteratului de economie socială din Timișoara din perspectiva absolvenților noștri:

„În opinia mea, masteratul în economie socială din Timișoara s-a remarcat atât prin buna organizare a procesului didactic cât și prin implicarea activă a masteranzilor în acest proces. Curricula universitară propusă corespunde nevoilor de formare pentru masteranzi, cooperarea cadrelor universitare din diverse centre universitară adăugând o valoare în plus prin facilitarea schimbului de bune practici în procesul

de formare în ceea ce privește expertiza dobândită în domeniul economiei sociale.

Selectarea masteranzilor dintr-o paletă largă de domenii socio-profesionale care interferează cu obiectivele economiei sociale a contribuit la generarea unor proiecte sociale inedite, lucrul în grupuri pluri-disciplinare reprezentând mediul optim de manifestare privind antreprenoriatul social (Tomita, 2013, pp. 190-191).

Formarea interuniversitară a facilitat crearea unor comunități virtuale active între masteranzii din diverse centre universitare. Succesul platformelor de comunicare și parteneriatelor stabilite din domeniul economiei sociale s-a manifestat și cu prilejul primului Târg național de economie socială organizat la Timișoara, care a contribuit la dezvoltarea unui sistem unitar, eficient și modern privind economia socială.

În ceea ce privește activitatea practică, sub coordonare cadrelor didactice desemnate masteranzii s-au implicat în identificarea unor structuri organizaționale care operează cu elemente de economie socială, iar prin activitatea practică desfășurată în cadrul acestora s-a realizat un schimb reciproc de informații, idei și experiență. Prin protocoalele de colaborare încheiate cu organizațiile respective s-au pus bazele colaborării durabile privind formarea viitorilor specialiști în economie socială. Majoritatea masteranzilor care au optat pentru participarea la un stagiul de formare în străinătate au beneficiat de un stagiul de practică efectuat în cooperative sociale din Italia, familiarizându-se cu modele de bună practică în economie socială, replicabile în contextul românesc.

Pe baza experienței dobândite în cursul primului an de masterat, consider că este de maximă actualitate formarea specialiștilor în economie socială. Capacitatea de inserție profesională, nevoile și oportunitățile de implementare multiple existente privind unor proiecte de structuri de economie socială reclamă creșterea semnificativă a numărul specialiștilor formați. Acest lucru impune continuitatea, dezvoltarea și diversificarea prin specializare a procesului educațional privind economia socială.

Sunt pe deplin satisfăcut că am optat pentru acest masterat și îl recomand celor cu vocație, în speranța că vom deveni colegi în domeniul economiei sociale”.

Iosif CSATLOS – DIMA (masterand, Masteratul în Economie Socială, Facultatea de Sociologie și Psihologie, Departamentul de Sociologie, Universitatea de Vest din Timișoara)

„Masteratul de economie socială reprezintă o cale de viitor în vederea refacerii întreprinderilor distruse după anii 1990 și a cooperativelor agricole din mediul rural, acestea reprezentând oportunitatea creării locurilor de muncă, atât în mediul urban cât și cel rural.

Pregătirea profesională prin acest masterat, atât din punct de vedere teoretic, fiind un masterat interdisciplinar, cât și din punct de vedere al aplicațiilor practice, prin schimbul de experiență efectuat în practica de specialitate în Italia asupra cooperativelor sociale, vizează transferul de expertiză și a modelelor de bună practică, acestea funcționând în baza unui cadru legislativ foarte bine pus punct.

Oportunitatea masteranzilor de a deveni buni întreprinzători, formatori, manageri, conduce la crearea unor locuri de muncă din toate domeniile de activitate și pentru toate categoriile socioprofesionale, dar cu precădere pentru cei care nu au un loc de muncă, pentru cei cu dizabilități, pentru bolnavii neuro-psihiici. Introducerea lor în câmpul muncii poate avea ca finalitate și creșterea încrederii de sine, acesta fiind un aspect urmărit deosebit de important, având în vedere contextul actual al crizei economice globale și cel specific al unei economii românești instabile, fapt reflectat mai ales asupra precarității locurilor de muncă în prezent și a dificultăților întâmpinate în ocuparea acestora.

În concluzie, consider că este un masterat de o mare valoare profesională o investiție strategică pentru formarea profesională a specialiștilor în economie socială, care vine în sprijinul unei economii viabile și

durabile, având în vedere, în special, cooptarea persoanelor defavorizate și integrarea lor în câmpul muncii”.

Ionel CAȘCAVAL (masterand, Masteratul în Economie Socială, Facultatea de Sociologie și Psihologie, Departamentul de Sociologie, Universitatea de Vest din Timișoara).

Referințe

1. Brisbin, R.J. & Hunter, S. (2003). Community leaders' perceptions of university and college efforts to encourage civic engagement. *The Review of Higher Education*, 26(4), 467-486.
2. Buzărnescu, Șt., (2007). *Compared Sociological Doctrines: Anthology and Chrestomanci*, Timisoara: de Vest
3. Reinke, S.J., & Walker, R. H. (2005). *Looking for Oz: Reflections on the journey towards university-community partnership*. Paper presented at the Teaching Public Administration Conference.
4. Tomiță, M. (2013) In Buzducea D. *Economia Socială a grupurilor vulnerabile*, pp. 190-191, Polirom, Iasi
5. Toof, R. (2006). *Indicators of community-university engagement: Comparing University of Massachusetts, Lowell, with Five Peer Institutions*. Massachusetts: University of Massachusetts Lowell.
6. Stoecker, R. (2009). Are we talking the walk of community-based research? *Action Research* 7:385-404.
7. Temple J., Story. A. & Delaforce W. (2005). *AUCEA: An emerging collaborative and strategic approach dedicated to university community engagement in Australia*. Paper presented at the International Conference on Engaging Communities.

Surse web

www.socio.uvt.ro, accesat la data de 06.11.2013

www.economiesociala.anr.gov.ro, accesat la data de 06.11.2013

www.fonduri-structurale-europene.ro, accesat la data de 06.11.2013